תרגיל 1

1. הגדרה: נגיד שחוג R הוא חוג עם חילוק אם כל איבר שונה מ0 הפיך.

   (א) הוכיחו שכל תחום סופי (כלומר, שמס' האיברים בו סופי) הוא חוג עם חילוק.

   (ב) יהי R חוג עם חילוק, ו$S \subseteq R$ תת חוג. הוכיחו שS תחום.

   (ג) תנו דוגמא לחוג עם חילוק R ו$S \subseteq R$ תת חוג, כך שS אינו חוג עם חילוק.

   פתרון:

   i. יהי R סופי ויהי $x \in R$. נסתכל על אוסף החזקות הטבעיות של x: $\{x^n | n \in \mathbb{N}\}$. מכיוון ש$R$ סופי, יש $m < n$ כך ש$x^m = x^n$. מתכונות הצמצום של תחום נקבל $x^{n-m} = 1$. לכן x הפיך, וההופכי שלו הוא x^{n-m-1}.

   ii. י נויכח שאין מחלקי 0 שונים מ0 בS. יהי $0 \neq x \in S$. יהי $y \in S$ כלשהוץ נניח ש$xy = 0$. בפרט, זה קורה גם בR. יהי z ההופכי של x בR. $\implies zxy = 0$ $y = 0$.

   iii. נקח $R = \mathbb{Q}, S = \mathbb{Z}$.

2. נגד שחוג R הוא בוליאני אם לכל $x \in R$ מתקיים: $x^2 = x$.

   (א) תנו דוגמא לחוג בוליאני.

   (ב) הוכיחו שבכל חוג בוליאני מתקיים: $1 + 1 = 0$.

   (ג) הוכיחו שכל חוג בוליאני הוא קומוטטיבי.

   פתרון:

   i. $(P(X), \triangle, \cap, \emptyset, X)$

   ii. $1 + 1 = 0 \implies (1+1) = (1+1)^2 = 1+1+1+1$.

   iii. יהי R חוג בוליאנית ויהיו $x, y \in R$. $x+y = (x+y)^2 = (x+y)(x+y) =$
   $x^2 + yx + xy + y^2 = x + xy + yx + y$
   לכן $yx + xy = 0$
   אבל גם $xy + xy = 0$. הסבר: $xy + xy = (1+1)xy = 0 \cdot xy = 0$.
   הנגדי הוא יחיד, ולכן $xy = yx$.

3. יהי $R = (P(X), \triangle, \cap, \emptyset, X)$ החוג מהתרגול. תנו דוגמא לתת חוג בלי יחידה $S \subseteq R$, שאין בו את היחידה של R. האם יש לו יחידה? האם קיים לR תת חוג (כלומר, עם היחידה של R)?

   פתרון:

   יהי $\emptyset \neq A \subseteq X$. אזי $P(A) \subseteq P(X)$. ברור ש$(P(A), \triangle, \cap, \emptyset)$ הוא תת חוג בלי יחידה. יש לו יחידה משלו- A.

   $\{X, \emptyset\}$ הינו תת חוג של R.

4. יהי R חוג ו$\{S_i | i \in I\}$ משפחה של תת חוגים. הוכיחו ש$\bigcap_{i\in I} S_i$ הוא תת חוג.
פתרון:

נוכיח סגירות לחיבור, כפל ונגדי.

יהיו $x, y \in \bigcap_{i\in I} S_i$.

חיבור: לכל i, $x, y \in S_i$. לכן $x + y \in S_i$, ומכאן ש$x + y \in \bigcap_{i\in I} S_i$.

כפל: לכל i, $x, y \in S_i$. לכן $xy \in S_i$, ומכאן ש$xy \in \bigcap_{i\in I} S_i$.

נגדי: לכל i, $-x \in S_i$, ומכאן ש$-x \in \bigcap_{i\in I} S_i$.

בנוסף, יהי 1 איבר היחידה של R. לכל i $1 \in S_i$ ולכן $1 \in \bigcap_{i\in I} S_i$.

5. יהי R חוג שבו כל איבר שונה מ0 הפיך מימין. הוכיחו שR הוא חוג עם חילוק.
פתרון:

יהי $0 \neq x \in R$. קיים $y \in R$ כך ש$xy = 1$. כעת עבור y קיים $z \in R$ כך ש$yz = 1$. נוכיח ש$x = z$: $x = x \cdot 1 = x(yz) = (xy)z = 1 \cdot z = z$. לכן y הוא הופכי ימני ושמאלי של x, כלומר, x הפיך.

6. יהי R חוג חילופי, ויהיו $x, y \in R$. הוכיחו שאם xy הפיך, אז גם x וגם y הפיכים. הפריכו זאת במקרה הלא חילופי.
פתרון:

מקרה ראשון: R חוג קומוטטיבי. יהיו $x, y \in R$ כך שxy הפיך. כלומר, קיים $z \in R$ כך ש$1 = (xy)z = z(xy)$. אזי: $1 = x(yz)$. אבל החוג קומוטטיבי ולכן גם $1 = (yz)x$. כלומר, x הפיך וההופכי שלו הוא yzץ

כעתת נביא דוגמא נגדית לחוג לא קומוטטיבי.

יהי $V = \mathbb{R}^\infty$ ו$R = End(V)$ חוג האנדומורפיזמים של V, כלומר, העתקות לינאריות מV לV, עם חיבור רכיב-רכיב וכפל כהרכבה. אתה מוזמנים לבדוק שזה אכן חוג. איבר ה0 הוא העתקת ה0 (ההעתקה ששולחת הכל ל0) ואיבר היחידה הוא העתקת הזהות.

נסכל על שתי ההעתקות הבאות:

$$T(x_1, x_2, x_3 ...) = (0, x_1, x_2, x_2, ...)$$

$$S(x_1, x_2, x_3, ...) = (x_2, x_3, x_4, ...)$$

קל לראות שהן אכן העתקות לינאריות. כמו כן, $S \circ T = id$, בפרט הפיך. אבל S וT אינן הפיכות, כי T לא על וS לא חח"ע.